CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **E-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2015***

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

Poziom rozszerzony

Symbol arkusza
EWOP-R0-**100**-2605

DATA: **12 maja 2026 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **180 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 31 stron (zadania 1–23).
   Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL
   i przyklej naklejkę z kodem.
3. Rozwiązania i odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora.
8. Możesz korzystać z kalkulatora prostego.

Zadanie 1.

O zjawiskach społecznych

[P]ozycja matematyki we wszystkich egzaminach wstępnych do większości *grandes écoles* [*najlepsze uczelnie*] jest bardzo wysoka. […] Wymagając od przyszłych dyrektorów i administratorów, by byli przede wszystkim znakomici z matematyki, blokuje się dostęp do kariery całej warstwie populacji szkolnej.
W gruncie rzeczy jednak sposób selekcji jest dobrany tak, że premiuje kulturę ogólną, ogładę, których nie można się nauczyć do końca: trzeba je wynieść ze środowiska rodzinnego i towarzyskiego. *Grandes écoles* – świadomie lub nie – przywiązują wielką wagę do sposobu bycia, który symbolizuje przynależność do elity. […]
„Dostają się na Politechnikę nie ci, którzy są najlepsi z matematyki: na szczeblu takiego egzaminu to nic nadzwyczajnego. Trzeba dodatkowo być dobrym z francuskiego. […] Co to znaczy być dobrym z francuskiego? Znać język, władać nim dobrze i ładnie? Tego się można nauczyć głównie w rodzinie. Jeśli rodzice mówią bardzo dobrze, jeśli podsuwają odpowiednie książki, a nie dopuszczają, by tracić czas na inne...".

M. Ostrowski, *Francuski sen*, Warszawa 2019, s. 128.

Zadanie 1.1. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Ogłada, o której mowa w tekście, jest nabywana przez jednostkę w procesie socjalizacji.	**P**	**F**
2.	System rekrutacji na uczelnie, o którym mowa w tekście, sprzyja inkluzji społecznej.	**P**	**F**

Zadanie 1.2. (0–1)

Uzasadnij, że tekst dotyczy podanych funkcji rodziny.

1. Funkcja kulturalna

Uzasadnienie – .....

.....

.....

2. Funkcja stratyfikacyjna

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**1.1.**	**1.2.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów		

Zadanie 2. (0–2)

Logotypy organizacji pracowniczych



www.opzz.org.pl, www.solidarnosc.org.pl, fzz.org.pl

Uzupełnij tabelę dotyczącą organizacji, których logotypy przedstawiono. Podaj nazwę rodzaju tych organizacji (występującą w ich formalnych nazwach) oraz uzasadnij, że są one podmiotami społeczeństwa obywatelskiego.

Nazwa rodzaju organizacji	.....
Uzasadnienie, że organizacje są podmiotami społeczeństwa obywatelskiego	....

Zadanie 3.

Tabela 1. Elektoraty o poczuciu wpływu na sprawy kraju (2023 r.)

Na kandydata którego komitetu wyborczego głosował(a) Pan(i) w wyborach do Sejmu RP?	Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy kraju?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
KW Nowa Lewica	77	21	2
KKW Koalicja Obywatelska	68	29	3
KW Konfederacja Wolność i Niepodległość	66	28	6
KKW Trzecia Droga	62	32	6
KW Prawo i Sprawiedliwość	50	44	6

Tabela 2. Poczucie wpływu na sprawy kraju a partycypacja wyborcza (2023 r.)

15 października tego roku odbyły się wybory do Sejmu RP i Senatu RP. Czy brał(a) Pan(i) udział w tych wyborach?	Czy, Pana(i) zdaniem, ludzie tacy jak Pan(i) mają wpływ na sprawy kraju?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak, brałe(a)m udział.	60	35	5
Nie, nie brałe(a)m udziału.	21	74	5
ogółem	54	41	5

Na podstawie: *Poczucie wpływu obywateli na sprawy publiczne*, „Komunikat z Badań CBOS" 2023, nr 149, s. 3–4.

Zadanie 3.1. (0–1)

Na podstawie danych z tabeli 1. sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Elektoraty ugrupowań, które utworzyły koalicję rządową po wyborach parlamentarnych w 2023 r. (gabinet D. Tuska), charakteryzowały się wyższym poczuciem wpływu na sprawy kraju niż elektoraty ugrupowań wówczas opozycyjnych*.

Argument – .....

.....

Kontrargument – .....

.....

Zadanie 3.2. (0–1)

Sformułuj – z przytoczeniem danych z tabeli 2. – wniosek dotyczący zależności między deklaracjami społeczeństwa polskiego dotyczącymi partycypacji wyborczej a deklaracjami poczucia wpływu na sprawy kraju.

.....

.....

.....

Zadanie 3.3. (0–1)

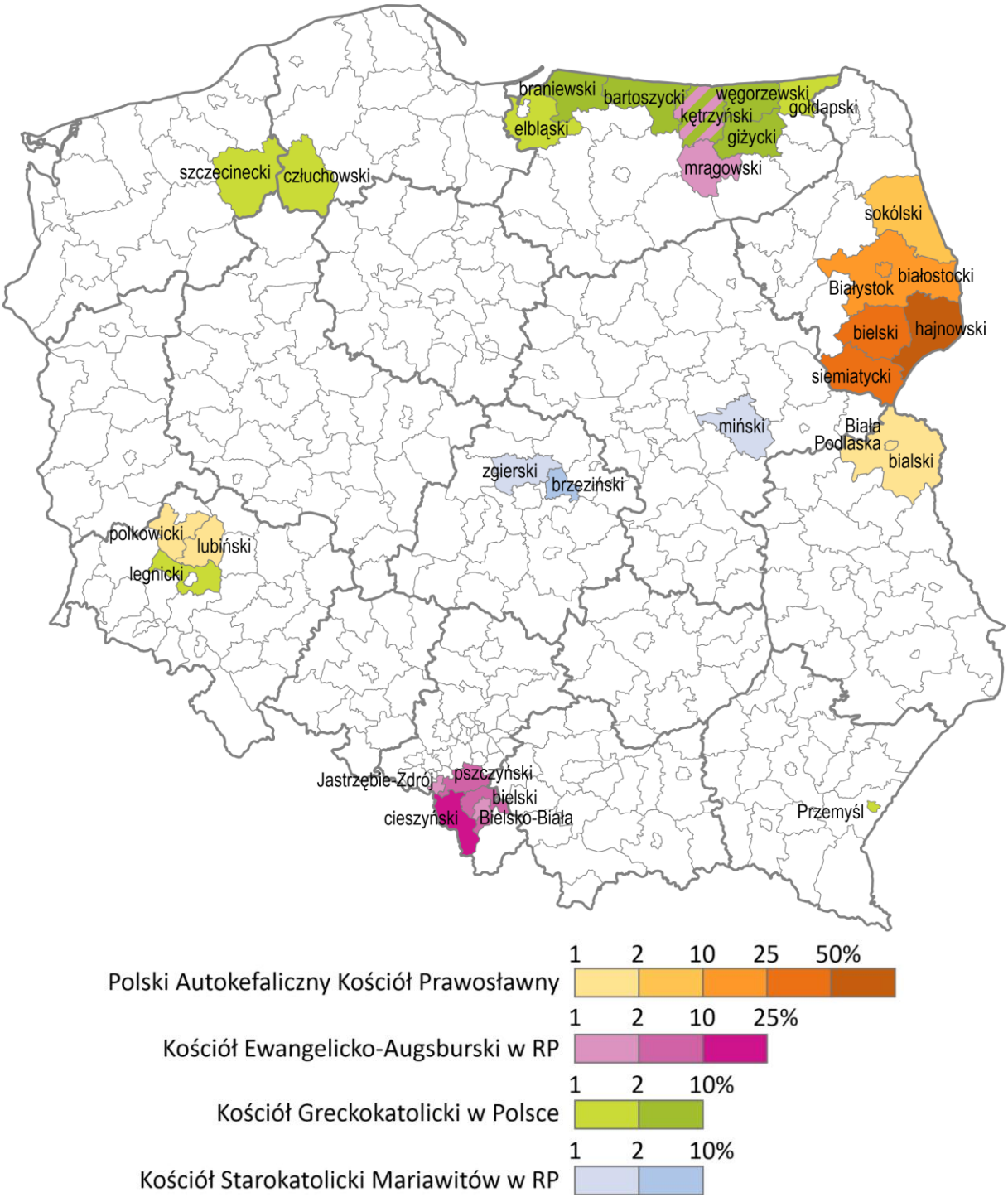
Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Deklarujących poczucie wpływu na sprawy kraju jest ponad 20% więcej niż takich, którzy twierdzą, że tego wpływu nie mają (wśród ogółu respondentów).	**P**	**F**
2.	Maksymalna różnica między odsetkami twierdzących odpowiedzi elektoratów poszczególnych ugrupowań wynosi mniej niż 30 punktów procentowych.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**2.**	**3.1.**	**3.2.**	**3.3.**
	Maks. liczba punktów	**2**	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 4.

Mapa administracyjna Polski. Powiaty według udziału ludności deklarującej przynależność do Kościołów innych niż Kościół katolicki obrządku łacińskiego (2011 r.)



Wzięto pod uwagę wyłącznie Kościoły, do których przynależność zadeklarowało powyżej 3% ludności w co najmniej jednym powiecie. Kolorami (z legendy) zaznaczono powiaty, w których przynależność do któregoś z tych Kościołów wskazało min. 300 osób i jednocześnie co najmniej 1% ludności takiego powiatu.

Na podstawie: *Wyznania religijne w Polsce 2012–2014*, Warszawa 2016, s. 198.

Zadanie 4.1. (0–1)

Sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Widoczna na mapie koncentracja ludności deklarującej przynależność do wskazanych Kościołów jest związana z rozmieszczeniem terytorialnym grup o statusie prawnym mniejszości narodowej lub etnicznej*.

Argument – .....

.....

.....

.....

Kontrargument – .....

.....

.....

.....

Zadanie 4.2. (0–1)

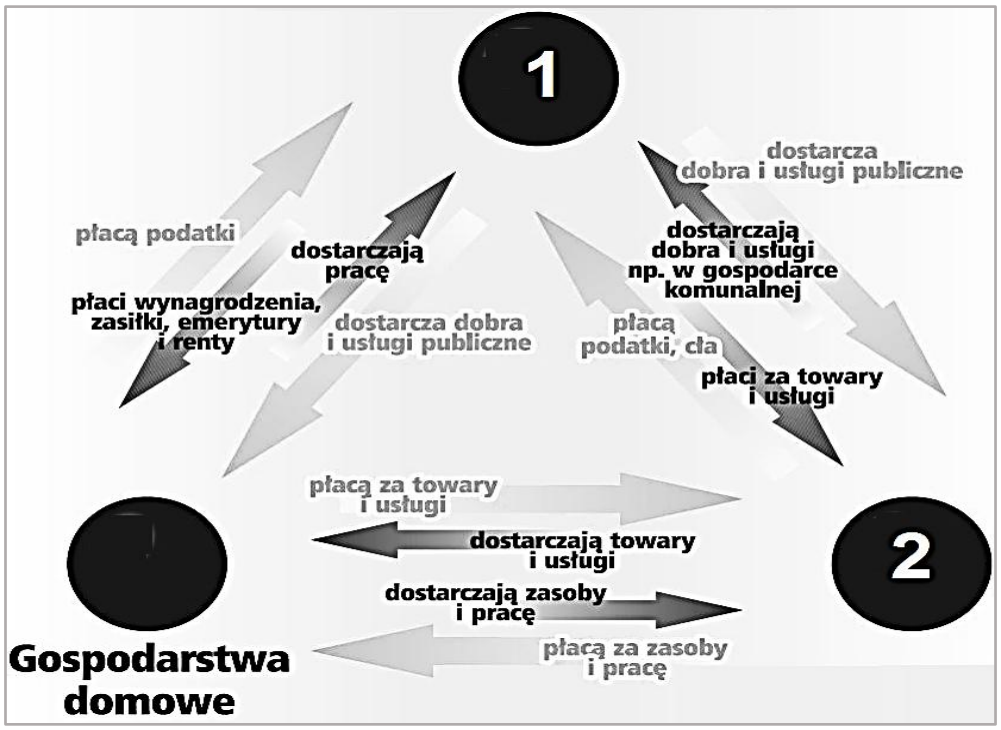
Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Wszystkie Kościoły, do których przynależność zaprezentowano na mapie, są Kościołami chrześcijańskimi.	**P**	**F**
2.	W każdym z powiatów zaznaczonych na mapie przynależność do Kościoła katolickiego obrządku łacińskiego deklaruje ponad połowa ludności.	**P**	**F**

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**4.1.**	**4.2.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów		

Zadanie 5. (0–1)

Schemat. Obieg pieniądza w gospodarce



Na podstawie: www.ceo.org.pl

Uzupełnij schemat. Podaj nazwy podmiotów w systemie gospodarczym (typów uczestników gospodarki rynkowej).

Nazwa podmiotu 1. – .....

Nazwa podmiotu 2. – .....

Zadanie 6.

Tabela. Struktura ludności Polski w XXI w. według ekonomicznych kategorii wiekowych GUS

Ludność	2011	2021
	w %	
w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat)	18,8	18,3
w wieku produkcyjnym (18–59/64 lata)	64,1	58,9
w tym w wieku mobilnym (18–44 lata)	39,7	36,5
w tym w wieku niemobilnym (45–59/64 lata)	24,4	22,4
w wieku poprodukcyjnym (60/65 lat i więcej)	17,1	22,8

Na podstawie: *Ludność rezydująca – informacja o wynikach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021*, s. 4, stat.gov.pl

Tekst. O zmianach w polskim prawie związanych z rodzicielstwem

Nowe przepisy przewidują wydłużenie urlopu rodzicielskiego o dodatkowe dwa miesiące. Jego wymiar formalnie wzrośnie z obecnych 32 tygodni do 41 tygodni. Ten dodatkowy czas

w praktyce będzie dedykowany ojcom, tzn. przepadnie, jeśli go nie wykorzystają (dni wolne nie będą przechodzić na matkę). Dodatkowa część płatnej opieki będzie przysługiwała nie tylko pracownikom, którzy mają prawo do urlopu rodzicielskiego w dniu wejścia w życie zmian, czyli 26 kwietnia 2023 r., ale także tym, którym taki urlop przysługiwał wcześniej, począwszy od 2 sierpnia 2022 r. Do tej daty Polska powinna była bowiem wdrożyć unijną dyrektywę *work-life balance* [*równowaga między pracą a życiem prywatnym*].

Ł. Guza, […] *nowe urlopy już w Dzienniku Ustaw* […], businessinsider.com.pl

Zadanie 6.1. (0–1)

Sformułuj argument do opinii: *Wydłużenie urlopu rodzicielskiego, wspomniane w tekście, może przyczynić się do częstszego występowania partnerskiego modelu rodziny*.

.....

.....

.....

Zadanie 6.2. (0–1)

Odnosząc się do zasady solidarności międzypokoleniowej, sformułuj argument do opinii: *Zmiany w strukturze ludności przedstawione w tabeli mogą niekorzystnie wpłynąć na system emerytalny w Rzeczypospolitej Polskiej*.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6.3. (0–1)

Podaj nazwę kodeksu regulującego kwestię urlopów, których dotyczy tekst.

……

Zadanie 6.4. (0–1)

Wyjaśnij, jakie działania musi podjąć państwo, aby akt prawny, którego nazwę podkreślono w tekście, został wdrożony w Rzeczypospolitej Polskiej.

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	5.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 7.

O mediach społecznościowych i ich strategiach z 2. dekady XXI w.

1. „Telegram” Pawła Durowa był najszybciej rosnącym pod względem liczby użytkowników serwisem społecznościowym na świecie.
2. Mający ponad 10-krotnie więcej użytkowników „Facebook” zatrudniał 27 tys. ludzi.
3. Część z nich zajmowała się cenzurowaniem postów i konstruowaniem algorytmów podsuwających użytkownikom, co mają lubić i z czym się identyfikować.
4. W przeciwieństwie do „Facebooka” „Telegram” nie miał centralnych komputerów i serwerów, na których można by przechowywać i kontrolować dane.
5. „Facebook” reagował na ponad 80 procent żądań różnych służb o ujawnienie danych podejrzanych kont.
6. Paweł Durow w tym ostatnim względzie pozostawał obsesyjnie nieugięty – ograniczał się jedynie do zamykania kont przestępców.
7. Początkowo „Telegram” był projektem non profit, fanaberią wygnanego z Rosji młodego milionera.

Na podstawie: J. Mielnik, *Lepszy niż Zuckerberg*, „Wprost” 2018, nr 17–18, s. 86–87.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wybierz zdania, w których zawarte są opinie. Wpisz w wyznaczone miejsca numery, którymi oznaczono te zdania.

Zadanie 7.2. (0–1)

Wyjaśnij, jakie zagrożenia społeczne wynikają z zastosowania przez wskazane serwisy społecznościowe strategii przedstawionych w zdaniach 4., 5. i 6. tekstu.

„Facebook” – .....

.....

.....

„Telegram” – .....

.....

.....

Zadanie 8.

Przepisy prawne z *Konstytucji RP*

Art. 3. Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.
Art. 4.1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.
Art. 7. Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.
Art. 11. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych.
[…]

Art. 15.1. Ustrój terytorialny Rzeczypospolitej Polskiej zapewnia decentralizację władzy publicznej.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Zadanie 8.1. (0–1)

Do każdej wymienionej zasady ustrojowej przyporządkuj przepis prawny, w którym ta zasada została uregulowana. Wpisz w wyznaczone miejsca właściwe numery.

A. Zasada suwerenności narodu – art. ……

B. Zasada pluralizmu politycznego – art. ……

C. Zasada praworządności – art. ……

Zadanie 8.2. (0–1)

Rozstrzygnij, który z przytoczonych przepisów prawnych sprawia, że wprowadzenie w Rzeczypospolitej Polskiej federalnego ustroju terytorialno-prawnego jest <u>niemożliwe</u>. Odpowiedź uzasadnij.

Przepis – art. ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 9. (0–1)

O jednej z ideologii

Jako idealny uznaje ustrój społeczny, którego fundamentem jest nie tyrania państwa (władzy), lecz nieograniczona wolność wszystkich jednostek. W tym znaczeniu jest ideologią mającą na celu stworzenie bezpaństwowego porządku i społeczeństwa, w którym jednostka nie podlega przymusowi, a może swobodnie rozwijać się w zgodzie ze swoją naturą.

Na podstawie: M. Bielecka, *Nauka o polityce. Skrypt akademicki*, Poznań 2021, s. 115.

Rozstrzygnij, czy tekst dotyczy ideologii liberalnej. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**7.1.**	**7.2.**	**8.1.**	**8.2.**	**9.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 10. (0–2)

Przepisy prawne z art. 196. *Kodeksu wyborczego* (z działu o wyborach do Sejmu RP)

§ 1. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie listy kandydatów na posłów tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

§ 2. Listy kandydatów na posłów koalicyjnych komitetów wyborczych uwzględnia się w podziale mandatów w okręgach wyborczych, jeżeli ich listy otrzymały co najmniej 8% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Uzupełnij tabelę. Podaj nazwę rozwiązania prawnego uregulowanego w przytoczonych przepisach prawnych oraz sformułuj zaletę i wadę tego rozwiązania.

Nazwa rozwiązania	……
Zaleta rozwiązania	…… …… …… ……
Wada rozwiązania	…… …… …… ……

Zadanie 11.

Tabela. Informacje statystyczne o mieszkańcach Płocka (na koniec 2022 r.)

Liczba ludności	112 483
Miejsce (wg liczby ludności) wśród 66 miast na prawach powiatu	32.
Średni wiek	44,8 roku
Odsetek kobiet	53,1%

nowy.plock.eu

Przepisy prawne z Ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym

Art. 3. W referendum mają prawo brać udział osoby stale zamieszkujące na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego, posiadające czynne prawo wyborcze do organu stanowiącego tej jednostki.

Art. 4. Referendum przeprowadza się, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 1, z inicjatywy organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego lub na wniosek co najmniej:
1) 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy albo powiatu;
2) 5% uprawnionych do głosowania mieszkańców województwa.

Dz.U. 2000, nr 88, poz. 985, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Zadanie 11.1. (0–1)

Uzupełnij tekst. Podaj nazwy typu demokracji (1.) oraz organu władzy publicznej (2.).

Przytoczone przepisy prawne regulują sposób organizowania i przeprowadzania referendum, które jest jedną z form demokracji **(1.)** …… . Organ władzy miejskiej uprawniony do zainicjowania przeprowadzenia referendum lokalnego w Płocku to **(2.)** …… .

Zadanie 11.2. (0–1)

Rozstrzygnij, czy akt prawny, którego fragmenty przytoczono, to akt prawa miejscowego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 11.3. (0–1)

Rozstrzygnij, czy informacje z tabeli są wystarczające do ustalenia minimalnej liczby mieszkańców Płocka niezbędnej do złożenia wniosku o przeprowadzenie – zgodnie z przepisem prawnym z art. 4.1) – referendum lokalnego. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	10.	11.1.	11.2.	11.3.
	Maks. liczba punktów	2	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 12. (0–1)

Przepisy prawne z *Konstytucji RP*

Art. 156.1. Członkowie Rady Ministrów ponoszą odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu za naruszenie Konstytucji lub ustaw, a także za przestępstwa popełnione w związku z zajmowanym stanowiskiem.
Art. 157.2. Członkowie Rady Ministrów ponoszą przed Sejmem również odpowiedzialność indywidualną za sprawy należące do ich kompetencji lub powierzone im przez Prezesa Rady Ministrów.

Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	W art. 156.1. określono odpowiedzialność polityczną członków Rady Ministrów RP.	**P**	**F**
2.	Podstawą pociągnięcia członka Rady Ministrów RP do odpowiedzialności na mocy art. 157.2. jest wyrok Trybunału Stanu.	**P**	**F**

Zadanie 13. (0–1)

Uprawnienia organów władzy w Rzeczypospolitej Polskiej

1. Uznaje trwałą niezdolność Prezydenta RP do sprawowania urzędu ze względu na stan zdrowia.
2. Ma prawo inicjatywy ustawodawczej w zakresie ustawy o zmianie *Konstytucji RP*.
3. Orzeka o zgodności ustaw i ratyfikowanych umów międzynarodowych z *Konstytucją RP*.
4. Podejmuje uchwałę o postawieniu Prezydenta RP w stan oskarżenia.

Na podstawie: Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn.zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Informacje przedstawiające uprawnienia Zgromadzenia Narodowego RP oznaczono numerami

A. 1 i 2.

B. 2 i 3.

C. 3 i 4.

D. 1 i 4.

Zadanie 14.

Przepisy prawne z konstytucji jednego z państw

Art. 42. Członkowie obydwu Izb reprezentują Naród, a nie tylko tych, którzy ich wybrali.
Art. 46. Król może rozwiązać [izbę pierwszą] tylko wówczas, gdy izba ta bezwzględną większością głosów:

1. odrzuci wniosek o wotum zaufania dla rządu federalnego i nie zaproponuje […] nominacji nowego premiera,
2. uchwali wotum nieufności rządowi federalnemu i nie zaproponuje jednocześnie Królowi nominacji nowego premiera. […]

Art. 61. Deputowanych do [izby pierwszej] wybierają bezpośrednio obywatele […]. Każdy wyborca ma jeden głos.

libr.sejm.gov.pl

Zadanie 14.1. (0–2)

Sformułuj trzy argumenty do stwierdzenia: *Rozwiązania prawne z przytoczonych przepisów prawnych nie są rozwiązaniami funkcjonującymi w RFN*. W każdym przypadku przedstaw rozwiązania prawne obowiązujące w danym zakresie we współczesnym niemieckim systemie politycznym.

- .....

.....

- .....

.....

- .....

.....

Zadanie 14.2. (0–1)

Oceń prawdziwość stwierdzeń dotyczących państwa, z którego konstytucji pochodzą przytoczone przepisy prawne. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Członkom obu izb parlamentu tego państwa przysługuje mandat wolny.	**P**	**F**
2.	W systemie politycznym tego państwa występuje monizm egzekutywy.	**P**	**F**

Zadanie 14.3. (0–1)

Wyjaśnij, na czym polega różnica – w zakresie podmiotów inicjujących – między procedurami, których nazwy podkreślono w przytoczonych przepisach prawnych.

.....

.....

Wypełnia egzaminator	**Nr zadania**	**12.**	**13.**	**14.1.**	**14.2.**	**14.3.**
	Maks. liczba punktów	**1**	**1**	**2**	**1**	**1**
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 15. (0–3)

O problemie z mieszkaniem

Monika Macka w 2019 roku rozpoczęła studia na Politechnice Śląskiej. Zamieszkała w pokoju wynajętym w domu Lucyny Luckiej przy ul. Wiktora Gorzołki 100 w Gliwicach. Po ukończeniu studiów w 2023 roku nie opuściła zajmowanego lokalu, mimo że otrzymała od rodziców mieszkanie w Krakowie. Od stycznia 2024 roku przestała jednak płacić czynsz za najem, a swoim zachowaniem utrudniała właścicielce korzystanie z jej domu. Lucyna Lucka postanowiła wystąpić do sądu o eksmisję Moniki.

Fragment pisma procesowego

Sąd **(1. nazwa sądu)** w Gliwicach
Wydział **(2. nazwa wydziału sądu)**

(**3. nazwa strony**): Lucyna Lucka
PESEL: 74050399966
zam. ul. Wiktora Gorzołki 100, 44-100 Gliwice

(**4. nazwa strony**): Monika Macka
PESEL: 99072299986
zam. ul. Wiktora Gorzołki 100, 44-100 Gliwice

(**5. nazwa pisma**) o eksmisję

Wnoszę o:
1. nakazanie Monice Mackiej, aby opuściła i opróżniła ze swoich rzeczy lokal mieszkalny w Gliwicach przy ul. Wiktora Gorzołki 100. […].

Uzupełnij fragment pisma procesowego. Podaj nazwy: sądu (1.), wydziału sądu (2.), strony procesowej (3. i 4.) oraz pisma procesowego (5).

1. .....

2. .....

3. .....

4. .....

5. .....

Zadanie 16.

Tekst. O zasadzie równości

[P]ojęcie „równość” zawiera w sobie dwa elementy: równość w prawie i równość wobec prawa. Odwołują się one do dwóch sfer działania prawa – jego tworzenia i stosowania. Równość w prawie (zwana także równością formalną) oznacza takie formułowanie przepisów, by w jednakowy sposób kształtowały [one] sytuację prawną podmiotów

jednakowych. […] Druga zasada – równości wobec prawa – oznacza natomiast, że prawo powinno być jednakowo […] stosowane wobec wszystkich członków społeczeństwa, posiadających określoną, istotną cechę wspólną. Należy zauważyć, że takie sformułowanie zasady równości wobec prawa dopuszcza odmienne traktowanie podmiotów różnych. [S]amo różnicowanie w uprawnieniach jest dopuszczalne, o ile towarzyszy mu odpowiedni cel i zachowane są odpowiednie proporcje.

W. Klaus, *Prawo jako instrument mający zapewnić równość w społeczeństwie* [w:] *Różni, ale równi. Prawo a równe traktowanie cudzoziemców w Polsce*, Warszawa 2013, s. 9.

Fragment interpelacji do ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (nr 1601 z 2016 r.)

[P]ragnę zwrócić uwagę Pani Minister na problem braku regulacji dotyczących obsługi […] poza kolejnością.

Do roku 2004 w ustawie o pomocy społecznej zawarty był przepis, na mocy którego osoby niepełnosprawne, kobiety w ciąży oraz matki z dziećmi uprawnione były do obsługi poza kolejnością. […] Przywrócenie stosownej regulacji […] wydaje się zasadne. Stworzyłoby bowiem podstawowe ułatwienia w życiu codziennym dla […] osób, które tego potrzebują ze względu na swą szczególną sytuację. […]

www.sejm.gov.pl

Zadanie 16.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Publikowanie interpelacji poselskich jest związane z realizacją prawa do informacji publicznej (jednego z praw człowieka), które – także w polskim porządku prawnym – należy do kategorii

A. wolności i praw osobistych.

B. obowiązków obywatelskich.

C. wolności i praw politycznych.

D. wolności i praw ekonomicznych, socjalnych i kulturalnych.

Zadanie 16.2. (0–1)

Uzasadnij, że wprowadzenie regulacji, których dotyczy interpelacja, <u>nie naruszyłoby</u> zasady równości zdefiniowanej w tekście.

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	15.	16.1.	16.2.
	Maks. liczba punktów	3	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 17.

Przepisy prawne z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 13. § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.
Art. 14. § 1. Sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa.
Art. 115. § 11. Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.
Art. 279. § 1. Kto kradnie z włamaniem, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
§ 2. Jeżeli kradzież z włamaniem popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Dz.U. 1997, nr 88, poz. 553, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Opis sytuacji

Zenon Zecki postanowił włamać się do domu swojej babki – Beaty Beckiej – by ukraść pieniądze i biżuterię. Kradzież zaplanował na czas, kiedy Becka przebywała w sanatorium. Domem opiekował się Gustaw Gawlicki, policjant, który ujął Zeckiego, gdy ten ostatni łomem wybił szybę w drzwiach tarasowych. Sąd skazał Zeckiego na 3 lata więzienia. Skazany ocenił, że sąd popełnił błąd, gdyż przecież nawet nie wszedł on do domu Beckiej.

Zadanie 17.1. (0–1)

Rozstrzygnij, czy ocena wyroku sądu sformułowana przez Zenona Zeckiego była trafna. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do przytoczonych przepisów prawnych.

Rozstrzygnięcie – ……

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 17.2. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Pokrzywdzona Beata Becka mogła wystąpić w sprawie przeciwko Zenonowi Zeckiemu jako oskarżyciel posiłkowy.	**P**	**F**
2.	Kodeks, z którego pochodzą przytoczone przepisy prawne, to *Kodeks postępowania karnego*.	**P**	**F**

Zadanie 18. (0–1)

Przepis prawny z kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 991. § 1. Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadał przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału […].

Dz.U. 1964, nr 16, poz. 93, z późn. zm. (stan prawny na 20 lutego 2026 r.).

Dokończ zdanie. Zaznacz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W przytoczonym przepisie prawnym uregulowano instytucję

A. zachowku.

B. spadkobiercy.

C. przyjęcia spadku.

D. dziedziczenia testamentowego.

Zadanie 19. (0–1)

Zmiana kursu fińskiej polityki bezpieczeństwa

Finlandia i Szwecja po dekadach hamletyzowania o militarnej neutralności szybką ścieżką idą do NATO. Sanna Marin (premier Finlandii) ogłosiła, że w fińskim przypadku złożenie wniosku zajmie bardziej tygodnie niż miesiące. Jej rząd wprowadził stan wyjątkowy w ramach rozprawy z covidem, prze do osiągnięcia neutralności klimatycznej przez Finlandię za 13 lat, a teraz na przekór tradycji steruje procesem wejścia do NATO. Eduskunta jest rozdrobniona, niemniej za wchodzeniem opowiedziały się ugrupowania liczące w sumie 181 z 200 posłów, także ci, którzy do tej pory otwarcie sprzeciwiali się dołączeniu do NATO. Społeczeństwo popiera wejście, w marcu 2022 chciało tego 62 proc. pytanych obywateli.

J. Winiecki, *Ostra Finka. Sanna Marin jest premierką z charakterem* […], www.polityka.pl

Uwzględniając uwarunkowania międzynarodowe, wyjaśnij opisaną w tekście zmianę stanowiska Finlandii w kwestii przystąpienia do NATO.

.....

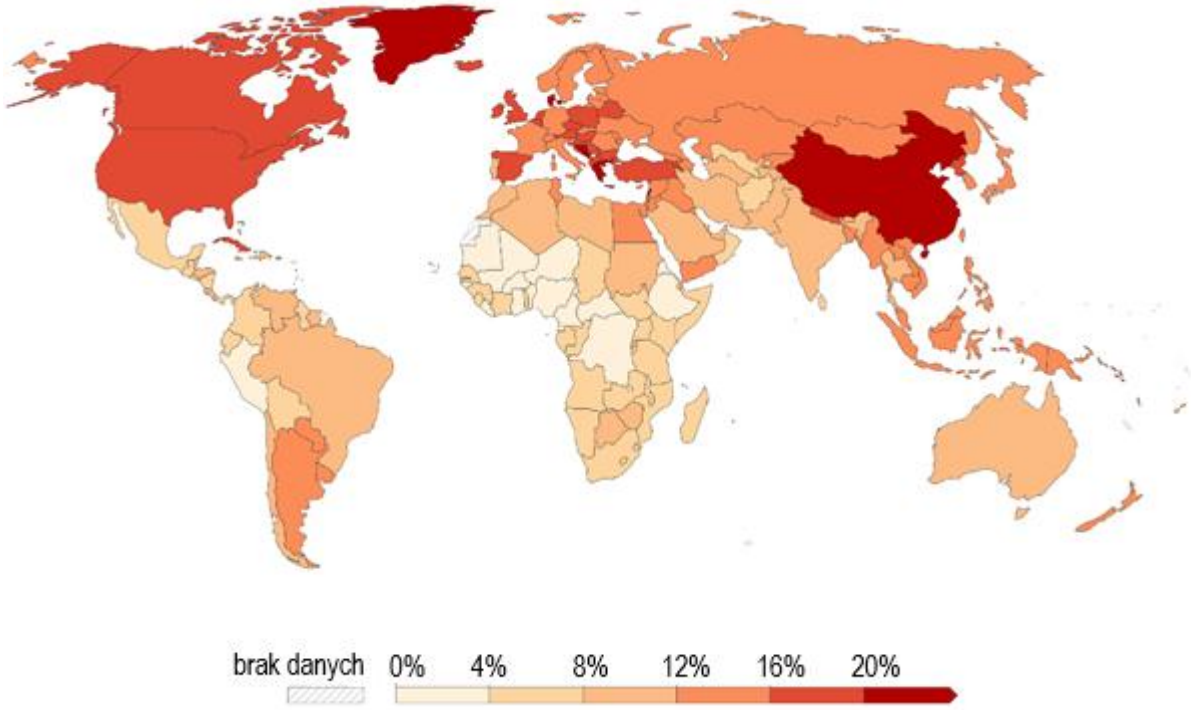
.....

.....

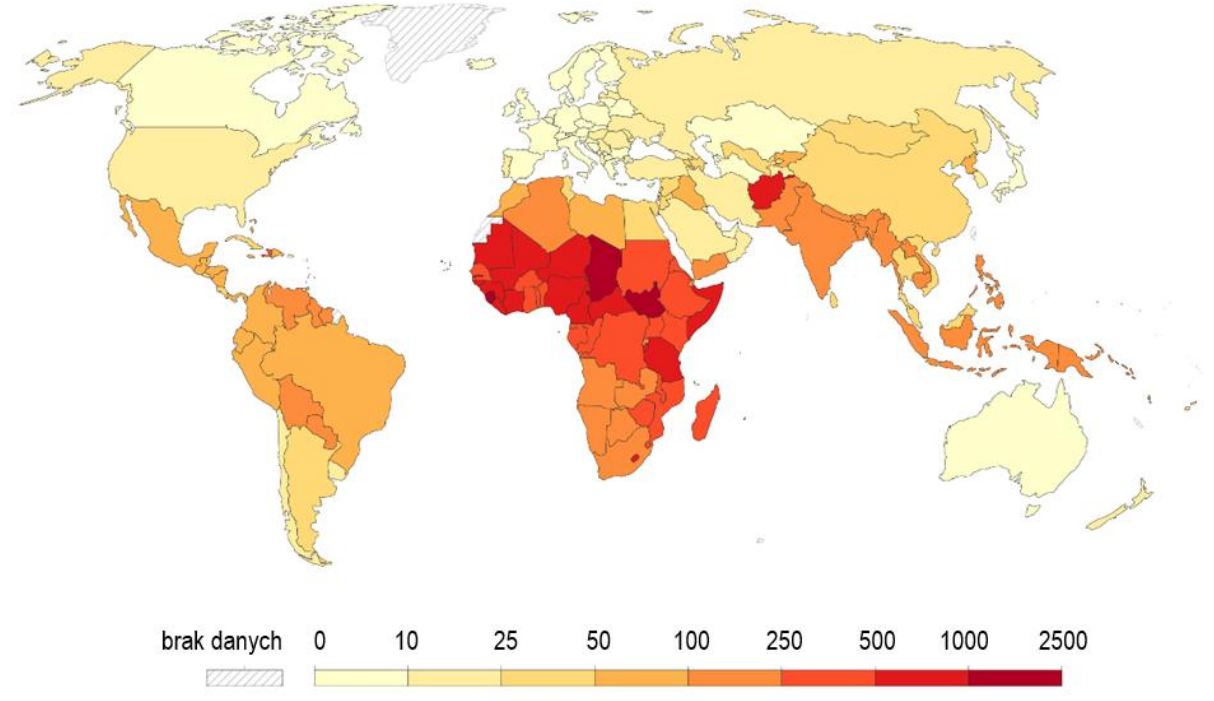
Wypełnia egzaminator	Nr zadania	17.1.	17.2.	18.	19.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 20.

Mapa 1. Odsetek zgonów przypisywany paleniu tytoniu (w ogólnej liczbie zgonów; 2019 r.)



Mapa 2. Wskaźnik umieralności okołoporodowej matek (na 100 tys. żywych urodzeń; 2020 r.)



ourworldindata.org

Tekst. Jeden z Celów Zrównoważonego Rozwoju

Dokonano znacznego postępu w zwiększaniu przewidywanej długości życia i ograniczaniu najczęstszych czynników powodujących śmiertelność dzieci i matek. Jednakże zmniejszenie

śmiertelności okołoporodowej matek do poniżej 70 przypadków na 100 000 żywych urodzeń do 2030 roku wymaga poprawy opieki medycznej.
Zmniejszenie liczby przedwczesnych zgonów spowodowanych chorobami niezakaźnymi o 1/3 do 2030 roku wymaga również stosowania czystego paliwa do gotowania oraz sprawniejszej edukacji o szkodliwości palenia tytoniu.
Musimy kontynuować wzmożone prace nad pokonywaniem występowania wielu chorób i pojawiającymi się zagrożeniami zdrowotnymi. Zapewniając bardziej efektywne finansowanie systemów opieki zdrowotnej, poprawę warunków sanitarnych i higieny, dostęp do lekarzy oraz ograniczając zanieczyszczenie środowiska, możemy poczynić znaczące postępy w ratowaniu życia milionów ludzi.

www.un.org.pl

Zadanie 20.1. (0–1)

Podaj <u>pełną polską</u> nazwę organizacji wyspecjalizowanej ONZ, która zajmuje się problemami opisanymi w tekście.

.....

Zadanie 20.2. (0–1)

Z wykorzystaniem map sformułuj argument i kontrargument do opinii: *Problemy, o których mowa w tekście, dotyczą <u>wyłącznie</u> globalnego Południa*.

Argument – .....

.....

.....

Kontrargument – .....

.....

.....

Zadanie 20.3. (0–1)

Wyjaśnij, w jaki sposób pomoc rozwojowa sprzyja rozwiązywaniu problemów opisanych w tekście.

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	20.1.	20.2.	20.3.
	Maks. liczba punktów	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 21.

Przekonania z 2. dekady XXI w. o ładzie międzynarodowym

Tekst 1. Stany Zjednoczone oraz Chiny odgrywają znaczącą rolę [w] porządku globalnym, przy czym ich rola, miejsce oraz aspiracje mają charakter przeciwstawny. USA jako mocarstwo globalne i jednocześnie główny architekt ładu liberalnego […] dążą do utrzymania status quo [*stan obecny*] i swojej przywódczej roli w świecie. Jednocześnie rosnąca potęga Chin oraz towarzyszące temu przemiany w strukturze systemu międzynarodowego, częściowo inicjowane przez to mocarstwo, stwarzają ryzyko […] bilateralnego podziału świata na dwa bloki oraz konfrontacji obu potęg.

K. Gruszko, *Rola i miejsce Chin oraz USA w nowym ładzie globalnym* [w:] *Bezpieczeństwo i jego percepcja w dyskursie społecznym i militarnym*, Białystok 2020, s. 152.

Tekst 2. Inicjatywa [Pasa i Szlaku] daje wyraz aspiracjom chińskiego rządu do uczynienia z Chin „mocarstwa nowego typu", czyli niedążącego do konfrontacji, a jednocześnie bez aspiracji hegemonistycznych. Wzmożona aktywność chińskich przedsiębiorstw na rynkach […] przyczyni się do wzrostu skali nawiązywanych bezpośrednich inwestycji […]. [T]empo wzrostu oraz komplementarność chińskiej gospodarki stwarzają wyjątkowe szanse rozwoju dla gospodarek Nowego Jedwabnego Szlaku.

K. Łopacińska, *One Belt One Road jako wyraz globalnej ekspansji Chin*, „Marketing i Zarządzanie" 2017, nr 1 (47), s. 36.

Zadanie 21.1. (0–1)

Wyjaśnij, na czym polega różnica w sposobie postrzegania mocarstwowej roli Chin w obu tekstach.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21.2. (0–1)

Uzasadnij, że ład międzynarodowy, którego opis podkreślono w tekście 1., nie został ukształtowany bezpośrednio po II wojnie światowej.

.....

.....

.....

Zadanie 22.

Przepisy prawne z jednego z traktatów unijnych

Podstawę Unii stanowi niniejszy Traktat oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwane dalej „Traktatami"). Oba te Traktaty mają taką samą moc prawną. Unia zastępuje Wspólnotę Europejską i jest jej następcą prawnym. […]

Artykuł 9 [Traktatu o Unii Europejskiej] otrzymuje brzmienie:
1. Unia dysponuje ramami instytucjonalnymi, które mają na celu propagowanie jej wartości, realizację jej celów, służenie jej interesom, interesom jej obywateli oraz interesom Państw Członkowskich, jak również zapewnianie spójności, skuteczności i ciągłości jej polityk oraz działań.
Instytucjami Unii są [m.in.]: Parlament Europejski, Rada Europejska, Rada, Komisja Europejska (zwana dalej „Komisją"), Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej […].

Dz.U. UE 2007/C, 306.

Zadanie 22.1. (0–1)

Uzupełnij zdanie. Podaj nazwę miasta.

Przytoczone przepisy prawne pochodzą z traktatu z …….. .

Zadanie 22.2. (0–2)

Spośród instytucji wskazanych w ostatnim przytoczonym przepisie prawnym wybierz te dwie, w których członkostwo jest związane ze sprawowaniem urzędu (zajmowaniem stanowiska urzędowego) w państwie członkowskim Unii Europejskiej. Wpisz w wyznaczone miejsca nazwy właściwych instytucji. Odpowiedź uzasadnij, odwołując się do składu każdej z tych instytucji.

Nazwa instytucji 1. – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Nazwa instytucji 2. – .....

Uzasadnienie – .....

.....

.....

Zadanie 22.3. (0–1)

Dokończ zdanie. Wpisz w wyznaczone miejsce nazwę właściwej instytucji. Odpowiedź wybierz spośród instytucji wskazanych w ostatnim przytoczonym przepisie prawnym.

W zwykłej procedurze prawodawczej instytucją uprawnioną do proponowania unijnych aktów prawnych jest ……..……..…….. .

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	21.1.	21.2.	22.1.	22.2.	22.3.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	2	1
	Uzyskana liczba punktów					

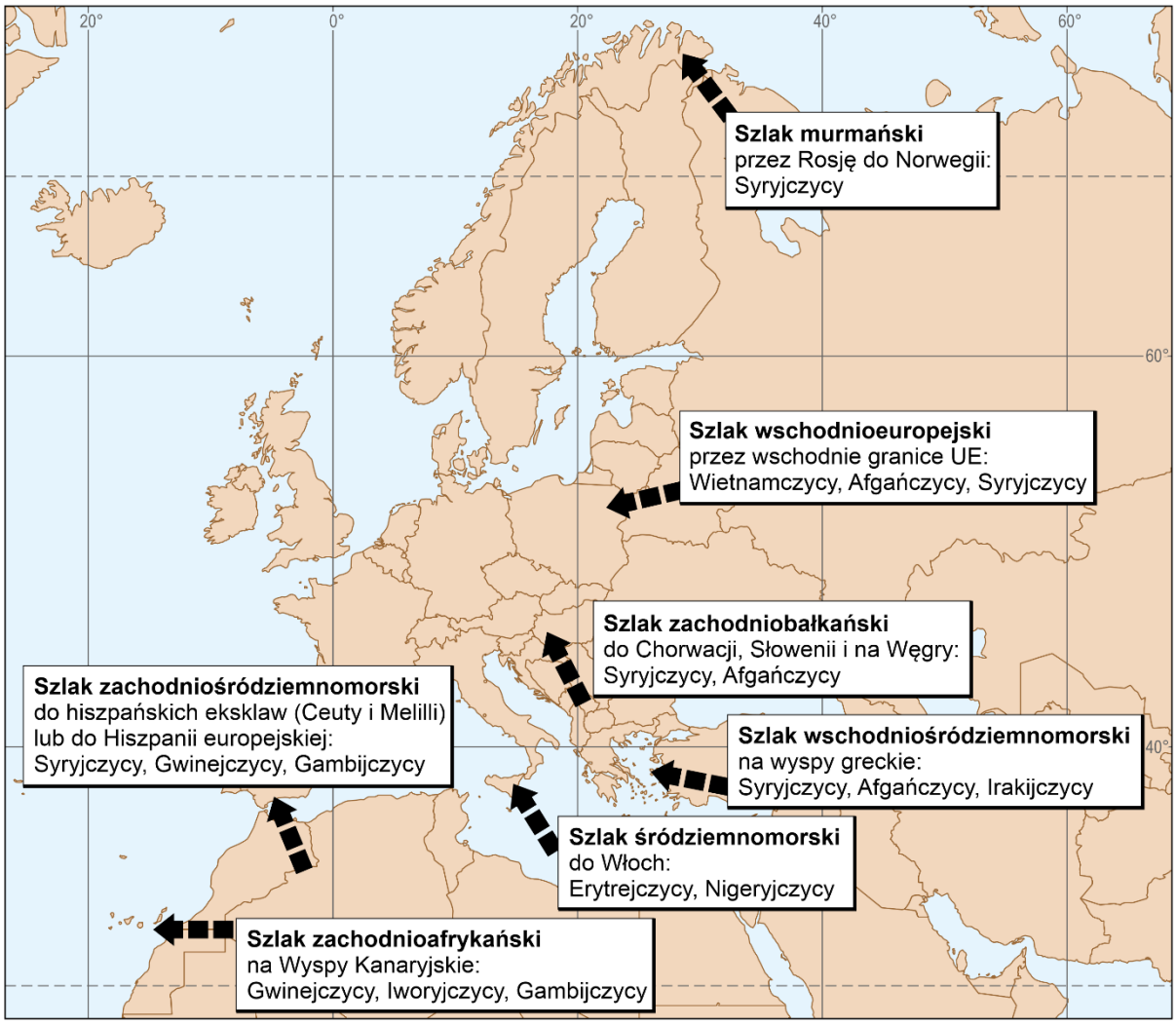
Zadanie 23. (0–12)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Scharakteryzuj kryzys migracyjny w Unii Europejskiej w drugiej dekadzie XXI wieku. Przedstaw polityczne i społeczno-ekonomiczne przyczyny migracji (w tym – uchodźctwa), jej kierunki oraz działania podejmowane przez Unię Europejską w obliczu tego zjawiska.

Fragment mapy politycznej Eurazji i Afryki (w odwzorowaniu walcowym) – szlaki migracyjne do Europy

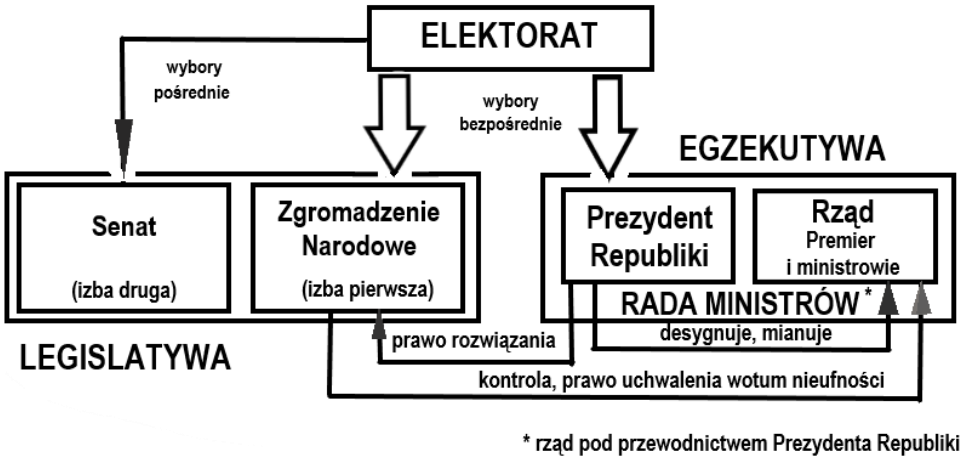


Na podstawie: „Biuletyn Migracyjny” 2015, nr 53, s. 2, www.biuletynmigracyjny.uw.edu.pl

Temat 2.

Porównaj model systemu politycznego przedstawiony na schemacie z modelem funkcjonującym w Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając kwestie ukazane na schemacie oraz polskie rozwiązania prawne w analogicznym zakresie. Sformułuj podobieństwa i różnice, biorąc pod uwagę sposób wyłaniania (w tym – wybór) centralnych organów legislatywy i egzekutywy, ich pozycję ustrojową oraz wzajemne relacje między tymi organami centralnymi.

Schemat. Zależności elektorat – legislatywa – egzekutywa w jednym z modeli systemu politycznego (na przykładzie Francji)



Na podstawie: *Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, red. K. A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, t. II: *Współczesne systemy rządów*, Warszawa 2017, s. 28, 173.

Temat 3.

Scharakteryzuj problematykę decyzji administracyjnej w Polsce – przedstaw specyfikę takich decyzji i ich przykłady (wydawane przez organy samorządu terytorialnego), konieczne elementy decyzji, a także procedury odwoławcze (w tym – rodzaje pism i ich adresatów) wynikające z norm postępowania administracyjnego oraz sądowo-administracyjnego.

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

……

……

……

……

……

……

……

……

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	23.
	Maks. liczba punktów	12
	Uzyskana liczba punktów	

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

BRUDNOPIS (nie podlega ocenie)

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2015

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2015

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
Poziom rozszerzony
Formuła 2015